

'Tiden er den klogeste af alle rådgivere'

Sådan lyder et ordsprog, og hvor er det sandt. I bagklogskabens ulideligt klare lys kan man nemlig se alt, man burde have forudset.

Hos NORTH arbejder vi, hver dag, på at være proaktive og kloge i nuet og rådgive og hjælpe vores kunder til at imødegå den fremtid, vi ser ind i. Det betyder, at vi i dette nyhedsbrev vil komme ind på flere spændende og aktuelle emner, som handler om risiko og risikoforebyggelse. Og risiko forebygger man ikke på bagkant men på forkant.

Krig i Europa, følgerne af klimaforandringer, grøn omstilling og mange andre faktorer betyder, at vi i disse måneder og år ser ind i, at det globale og lokale risikobillede er under kraftig forandring, hvilket forventes at påvirke forsikringsmarkederne kraftigt. Gensidighedsprincippet omkring forsikringer er under voldsomt pres, og vi ser flere og flere forsikringsselskaber sige nej til risici, de tidligere tog "på bøgerne", mens de selskaber, der fortsat siger ja, stiller nye og langt mere restriktive krav. Der sker en selektion.

Samtidig hermed er reassurancemarkedet, især på property området, kraftigt stigende med deraf opadgående priser, som ultimativt vil ramme kunderne. Alt i alt en cocktail, som betyder, at vi som risikorådgiver må holde et stort fokus på at klæde vores kunder på til den fremtid.

Som det seneste tiltag i denne retning, har vi derfor købt den yderst kompetente og certificerede brandrådgiver

Langmach Ribe ApS. Se mere på forebygbrand.dk. Virksomheden har fokus på forebyggelse, risikostyring og brandrådgivning af offentlige og private virksomheder. Kunderne består af kommuner, regioner, entreprenører, arkitekter, boligselskaber og -foreninger, internationale virksomheder med lokationer i udlandet samt nationale erhvervs- og industrivirksomheder, hvilket passer godt ind i den kundebase, vi har i NORTH.

Denne fantastiske, og ikke mindst højaktuelle ressource, vil vi nu kunne tilbyde alle vores kunder i NORTH, og vi er sikre på, at dette vil være endnu et element i, at vi fortsat sikrer markedets højeste kundefastholdelse og tilfredshed. Du vil høre mere herom, næste gang du møder dine NORTH kontakter, og kan det ikke vente, er du naturligvis mere end velkommen til at række ud.

Rigtig god fornøjelse med at læse dette nyhedsbrev.

Lars Steen Nielsen
Partner og Direktør

Forberedelse og pitstop

Når en Formel 1-bil kører i pit under et løb og får skiftet dæk er det for at sikre optimal gennemførelse af det aktuelle løb. Forud og kontinuerligt ligger der dog optimering på alle parametre, fra bilens aerodynamiske design, konstruktionsdelenes vægt og motorvalg, til samarbejdet mellem bildesignere, ingeniører, mekanikere, ejer, testkører, racerfører og team manager.

Samme tilgang bør virksomheder have til deres forsikring. Det nytter ikke at køre i pit, når skaden er sket, eller policen skal fornyes. Klassisk risikostyring bør prioriteres, og fra bestyrelsens side sættes på agendaen. En police skal vedligeholdes som alt andet i virksomheden, især i ustabile tider.

Som nævnt indledningsvist er reassurancemarkedet udfordret, og nogle forsikringselskaber trækker sig fra store kunder, eller vil måske kun tegne en del af risikoen. For dem handler det om en balanceret portefølje, og der fokuseres på kundernes risikoprofil, og på hvad de selv gør for at forebygge skader. Hvor man tidligere altid kunne tegne en forsikring til en dyr præmie, er det nu spørgsmålet, OM man kan få alt forsikret.

Det er en anden forsikringsverden, vi bevæger os ind i, hvor én ting er sikkert: Man skal gøre meget mere selv, men samtidig forvente mindre! Så hvad gør man som mellemstor virksomhed, hvor den forsikringsansvarlige har mange andre opgaver, der skal håndteres dagligt?

Man tager fat i sin forsikringsmægler, så man flere gange årligt tager et forsikringspitstop og får tingene gået igennem. Mægleren kan bidrage med at identificere udfordringer og komme med anbefalinger til, hvordan risici kan nedbringes. Forhold, der skal adresseres i de fleste virksomheder, er eksempelvis:

- Er man forberedt, hvis katastrofen indtræffer, og produktionen brænder og foreligger der derindunder en Business Continuity Plan?
- Har man gjort sig overvejelser om hvordan en eventuel driftstabsperiode kan nedbringes?
- Er forsikringssummen korrekt ift. den kraftige inflation?
- Er der sket ændringer i organisationen?
- Betyder nye ordrer behov for ændring af policen?
- Kan de forebyggende indsatser dokumenteres?

Kun ved prioritering af risikostyring og løbende dialog om forebyggelse og dataindsamling, kan vi hjælpe med at skabe en bedre risikoprofil og derved mere attraktive forsikringsmuligheder.

Hvad er det vigtigste inden for cyberområdet lige nu?

Cyberforsikring har potentialet til at blive en af de største grene inden for skadeforsikringsbranchen i de kommende årtier. Truslen er ikke længere en overraskelse, og både angrebs- og forsvarssiden af cybersikkerhed oplever forventet vækst på grund af kunstig intelligens (AI). Myndighederne har også reageret ved at indføre ny lovgivning og stille nye krav til virksomhederne.

Dette område er komplekst, og mange spørgsmål opstår. Hvad er min risiko? Hvor langt rækker min nuværende forsikringssum i forhold til de tab jeg potentielt kan lide?

Det vigtigste lige nu er at træffe meningsfulde forretningsbeslutninger

I NORTH har vi indset vigtigheden af data og partnerskaber for at hjælpe vores klienter bedre. Derfor har vi investeret tid og ressourcer i et partnerskab med CyberCube, en førende global leverandør af cyberdata og tabssimulering. Vi har valgt CyberCube idet vi mener at er best-in-class når det kommer til Cyberdata og analyse.

Dette partnerskab giver os mulighed for at simulere det potentielle økonomiske tab, din virksomhed kan lide, og bruge det til at træffe beslutninger om forsikringssummen. Vi kan også sammenligne din forsikringssum med dine konkurrenter, evaluere din eksponering over for forskellige cybertrusselsscenarier og give indsigt i hvor meget risiko man beholder på balancen.

Desuden kan vi analysere din virksomheds "angrebsflade" (de internetbaserede aktiver), hvilket kan hjælpe med at øge dine forsikringsmuligheder ved at reducere tydelige sårbarheder. Det er vigtigt at huske, at en fordel ved cyberforsikring er, at risikoen faktisk kan reduceres dramatisk med relativt enkle tiltag, hvis man reagerer hurtigt og holder sig opdateret. Dette er sværere at gøre i andre forsikringsbrancher som f.eks. ejendomssikring.

Hvis du vil høre mere om ovenstående, er du velkommen til at kontakte os og høre om mulighederne.

Både angrebs- og forsvarssiden af cybersikkerhed oplever forventet vækst på grund af kunstig intelligens (AI).

Det er vigtigt at huske, at en fordel ved cyberforsikring er, at risikoen faktisk kan reduceres dramatisk med relativt enkle tiltag, hvis man reagerer hurtigt og holder sig opdateret.

Win-win for grønne fjernvarmeinvesteringer

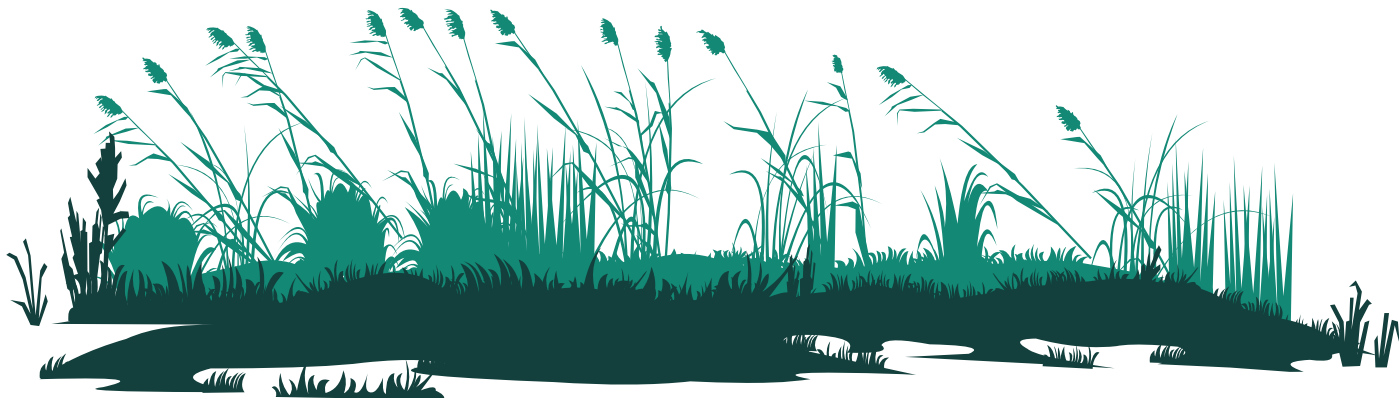
På forsynings- og energiområdet hersker der stor aktivitet grundet såvel miljøhensyn, som de seneste års store prisudsving på energiområdet der bl.a. skyldes krigen i Ukraine. Målet om at være selvforsynende med bæredygtig energi skubbede sidste år til varmeplanerne i de danske kommuner, så der kan udrulles grøn fjernvarme til flere danskere.

I dag stammer ca. halvdelen af varmeforbruget i Danmark fra fjernvarme, som dermed spiller en central rolle i Danmarks ambitiøse mål om at blive 100% CO₂-neutral senest i 2050.

Samfundsmæssigt skal andelen af fjernvarme derfor øges, da mange forskellige grønne - og nye varmekilder kan anvendes og dermed accelerere den grønne omstilling. Der er heller ingen tvivl om, at de 400.000 husstande, der har været opvarmet af gasfyr, er mere end klar til et billigere alternativ, også selvom udsvingene på energimarkedet efterhånden forventes udjævnet omend på et højere niveau end tidligere. Kort sagt handler det om at sikre, at danskerne har en betalbar pris for opvarmning af deres bolig.

Et af de steder der nu investeres i udrulning af fjernvarmenettet, er i Vindinge. Projektet, som løber fra 2023–2026 med leverance af fjernvarme til op imod 1.100 husstande, indebærer en investering på et trecifret millionbeløb, og i NORTH bistår vi bygherren Fors A/S med forsikring af entreprisen under hele udførslen. Og selvom såvel mangel på mandskab som materialer er en udfordring, er det stadig rentabelt for forsyningselskabet, mens forbrugerne bakker op, da deres nuværende løsning er dyrere. Dermed er fjernvarmen attraktiv fra såvel et økonomisk som klimamæssigt synspunkt, og mange forsyningselskaber vil i de kommende år bidrage til, at op til 70% af danskerne får fjernvarme.

NORTH bistår bygherren Fors A/S med forsikring af entreprisen under hele udførslen.

Styr på brandsikkerheden?

Vi oplever et skærpet fokus hos forsikringssselskaberne med stigende krav til dokumentation i forhold til forebyggelse af generelle ejendomsskader, indbrud og ikke mindst sikring af bygninger og boligejendomme imod brand. Samtidig oplever vi også, at store bolig- og ejendomsselskaber selv efterspørger værktøjer, så de kan være på forkant og skabe tryghed omkring beboernes og lejernes sikkerhed.

Der er flere veje til at opnå dette. Generelt handler det om tre ting:

Bestyrelsens/ledelsens ansvar, Bygningens stand og Adfærd hos bygningens brugere.

Bygningens stand er altafgørende, og med købet af den certificerede brandrådgiver Langmach Ribe ApS, har vi øget vores kapacitet til ingeniørgennemgang af bygninger og boligejendomme. Statistisk findes der fejl og mangler i 9 ud af 10 gennemgange, og halvdelen af disse er markante fejl, som brudte brandvægge.

Når fejl og mangler er udbedret, kan ledelsen give driften et værktøj til selvinspektion. Det kan være NORTHs egenkontrol app 'Risk Insight', der sikrer en ensartet, dynamisk kontrol med en automatiseret proces for vedligehold. Fordelen ved systematiske gennemgange og registreringer er opsamling af data til et validt risikobillede.

Med et kontinuerligt fokus på risikostyring og dataindsamling sikres ikke alene færre skader, men vi kan også kombinere dokumentationen med vores viden på tværs af boligselskaber og herved give vores kunder de bedste muligheder for den rette forsikringsdækning til en lavere forsikringspræmie.

Lovkrav og gode råd

Bygningsejerens ansvar

Det er ejeren af ejendommen, som har ansvaret for, at brandsikkerheden for en bygning overholdes i hele bygningens levetid, samt at der løbende foretages Drift, Kontrol og Vedligehold (DKV) for de brandmæssige forhold.

Drift, Kontrol og Vedligehold

Sammen med det nugældende bygningsreglement fra 2018 (BR18), er der kommet en paragraf om, at bygninger uden en myndighedsgodkendt DKV-plan, skal driftes efter de nugældende bestemmelser i BR18.

§144 For eksisterende bygninger, hvor der ikke foreligger en godkendt drifts-, kontrol- og vedligeholdelsesplan, skal drift, kontrol og vedligehold ske i henhold til Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – Brand.

Det betyder at ældre bygninger, som er opført efter tidligere bygningsreglementer, og hvor der ikke foreligger en godkendt DKV-plan, også er omfattet af denne paragraf og skal driftes efter BR18.

Som tillæg til bygningsreglementet, udgiver Social- og Boligstyrelsen tilhørende vejledninger for opretholdelse af brandsikkerheden. Bygningsreglementets vejledning til kapitel 5 – Brand beskriver den nødvendige DKV for bygninger, herunder også etageejendomme.

Ejendomme som allerede har en myndighedsgodkendt DKV-plan, kan fortsat anvende bestemmelserne i denne.

Anvendelse af brandrådgiver

Ved ombygninger af etageejendomme, hvor der sker en ændring af de brandmæssige forudsætninger, skal der efter BR18 altid tilknyttes en certificeret brandrådgiver i den brandklasse, som bygningen henføres til.

Det kan dog også være en god idé at tilknytte brandrådgivere i mindre ombygningssager, for at sikre sig at brandmæssige tiltag ikke forringes og for at opdatere branddokumentationen for ejendommen. Brandrådgiveren kan også være behjælpelig med at finde ud af, hvilke materialer og løsninger, som kan være hensigtsmæssige at bruge, og hvilke materialer, som er godkendt.

Langmach Ribe

- En del af NORTH

Langmach Ribe er en rådgivningsvirksomhed med fokus på forebyggelse, risikostyring og brandrådgivning.

Vores kunder består bl.a. af kommuner, entreprenører, arkitekter, internationale virksomheder med lokationer i Europa, forsikringsmæglere, industrivirksomheder med flere.

Find os på:

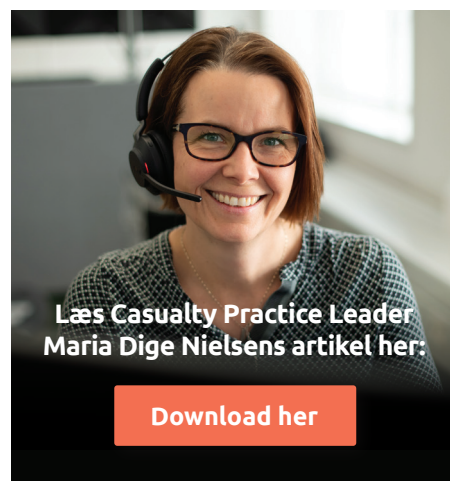
<https://forebygbrand.dk/>

Eller ring til os på tlf. 24 45 45 11.

PFAS – Ansvarspolicernes nye undtagelse?

PFAS er højaktuelt i tiden grundet stoffernes potentielt skadelige virkninger på mennesker, dyr og natur. NORTH har set enkelte ansvarspolicer undtage dækning for ansvarskrav forårsaget af PFAS.

Spørgsmålet er, om vi vil se PFAS som en standardundtagelse i løbet af nogle få år, som vi kender det fra andre kemikalier og stoffer?

Læs Casualty Practice Leader
Maria Dige Nielsens artikel her:

[Download her](#)

Synergi og merværdi for dig

Vi har netop i NORTH kunnet fejre vores to års fødselsdag. Og hvilke to år det har været.

Vi er i dag godt 200 medarbejdere og omsatte i 2022 for 253 millioner kroner. Vi er en landsdækkende virksomhed med repræsentation i Lyngby, Esbjerg, Aalborg, Sunds og Ribe, og vores forretningsområder rummer alt fra rådgivning om risici og forsikring til virksomhedstransaktioner, firmapensionsordninger, finansielle transaktioner og realkredit.

Fælles for alle forretningsområder er, at vi leverer et helt unikt kundefokus og forståelse, ligesom vi gør det på baggrund af danske og nordiske værdier.

Som kunde i forsikringsmæglerdelen af NORTH har du mulighed for et uforpligtigende møde med vores eksperter indenfor f.eks. firmapension eller finansielle transaktioner, således du kan høre mere om disse områder, hvilken værdi det kunne skabe hos dig eller blive bekræftet i, at jeres nuværende løsninger er markedskonforme.

Rigtig mange af vores kunder har allerede takket ja hertil og oplevet markant værdiskabelse på disse områder.

Du er meget velkommen til at kontakte mig eller din NORTH kontaktperson, hvis du kunne tænke dig at tale med en af vores øvrige eksperter.

Med ønsket om en god sommer

Lars Steen Nielsen

Direktør

E: lsn@northrisk.dk

T: 20 42 16 13

Gruppe CEO Lars Grundorph

Vi fejrede 2 års fødselsdag

Direktør Lars Steen Nielsen

Vi er **+200**
medarbejdere

Omsatte i 2022 for
253 millioner kroner

Vi er en **landsdækkende**
virksomhed

Forretningsområder:
**forsikring, pension, financial
procurement og realkredit**